

*ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ*

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА**

*СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ*

**УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОННИИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
ХІІ МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(12-13 квітня 2019 року)

**УЖГОРОД
2019**

УДК 618.2 (075.8)

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол №4 від 21 березня 2019 р.)*

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.

доц. Бриндза Я.

проф. Ганич М.М.

доц. Лукша О.В.

засл. лікар України Ганинець П.П.

н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини: збірник праць XII Міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф. / За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 424 с.

Збірник праць конференції охоплює новітні науково-практичні матеріали про підтримання здоров'я людини в сучасних умовах, а саме - оздоровлення населення природними засобами, зокрема, лікувальними травами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи, актуальні питання лікування поєднаної патології.

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-7333-78-3

© ДВНЗ «УжНУ», 2019

© УТЕІ КНТЕУ, 2019

4. Смоляр В.І. Аліментарні гіпо- та гіпермікроелементози / В.І.Смоляр, Г.І.Петрашенко // Проблеми харчування. 2005. № 4 (9). С. 11 - 17.
5. Кудрин, А.В. Микроэлементы в неврологии [А.В.Кудрин, О.А.Громова]. Москва : ГЕОТАР-Медиа, 2006. 204 с.
6. Сметанина К.І., Рибак О.В., Фармацевтические аспекты профилактического использования биологически активных добавок растительного происхождения. // Фармакология 2011 №2 С.89-94
7. Проданчук М.Г., Подрушняк А.Є., Данік Л.М. Проблеми безпечності біологічно активних добавок//Проблеми харчування 2004 №2. С.409
8. Трахтенберг І.М., Демченко В.Ф., Луговський С.П., Демченко П.І., Люта Ю.В. Профілактика свинцевої інтоксикації (міжнародна співпраця). // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної мікроелементології» присвяченій пам'яті академіка Ю.І.Кундієва 4-5 жовтня 2018 р.Київ. 2018 С. 45-46.
9. Centers for disease Control and Prevention National Biomonitoring. Program CDC 2011 [ел.ресурс ресурс]. – URL: www.cdc.gov/biomonitoring.
10. WHO/IPCS. Environmental Health Criteria 239: Principles for Modelling Dose-Response for the Risk Assessment of Chemicals, Geneva, 2009.

SUMMARY

EVALUATION OF QUALITY AND SAFETY OF RAW MATERIALS OF PLANT ORIGIN BY ITS MICROELEMENT COMPOSITION FOR FURTHER USE IN PREVENTIVE MEDICINE

Andrusyshyna I.N., Demchenko V.F., Golub I.O., Lampeka O.G.

It is known that in some cases, BADs can act as natural sorbents. It was important to evaluate the possibility of safe use of pectins, spirulins, pine resin, bee products and compare them with the daily human intake and their bioabsorption by the adult's body. In order to determine the content of 13 chemical elements in the samples, a microwave method of sample mineralization and a spectral multi-element method of analyses (AES-ICP on OPTIMA 2100 DV) were used.

The results of own studies show that the content of a number of essential elements in pectins, spirulins, pollen and pine resin can be useful as sorbents and immunomodulators, and others. However, as opposed to vitamins, the amount of which in the human diet and in the use of modern micronutrients can exceed adequate daily intake without causing harm to the body, one should be very careful when using macronutrients and micronutrients.

ПРИНЦИПИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОЗБОРІВ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ СЕКРЕТОРНОЮ ФУНКЦІЄЮ ШЛУНКА

Блецкан М.М., Ганич Т.М., Свистак В.В., Ганич О.Т.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Підвищення кислотності шлунку – головний симптом багатьох гастроентерологічних порушень. Виникнення такого симптому, як підвищена кислотність шлунка, можуть спровокувати такі захворювання, як: хронічний гастрит тип В, виразкова хвороба шлунка

та дванадцятипалої кишки, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, кила стравохідного отвору діафрагми, функціональна шлункова диспепсія. Лікування даного патологічного стану повинне бути комплексним і диференційованим (в першу чергу, в залежності від етіологічного чинника).

Завданням нашої роботи є покращення ефективності лікування хворих із підвищеною секреторною функцією шлунку за допомогою спеціально розробленого фітозбору .

Метою нашого дослідження було проведення аналізу спектру терапевтичної дії наступних різновидів рослинної сировини: квітки ромашки лікарської (*Chamomilla recutita*), корені алтеї лікарської (*Althaea officinalis*), листки хаменерія вузьколистого (*Chamenerion angustifolium*), трава деревію звичайного (*Achillea millefolius*), квітки нагідки лікарської (*Calendula officinalis*).

Наводимо хімічний склад та відомості з фітофармацевтичної літератури [1,2,3] про досвід використання окремих компонентів зазначеного фітозбору (табл.1).

Табл.1. Основні діючі речовини досліджуваної лікарської росл. сировини

	Сировина	Хімічний склад
1.	Квітки ромашки лікарської	Ефірні олії (хамазулен, прохамазулен, бісаболол), флавоноїди (апигенін, апіїн), кумарини (герніарин), аскорбінова кислота, ситостерин
2.	Корені алтеї лікарської	Слизисті речовини (до 25-30%, галактуронова кислота, гексози і пентози), аспарагін (близько 2%), бетаїн, лецитин, ситостерин, цукри (5–10%), крохмаль (30–35 %), пектини (до 11%), дубильні речовини, олія жирна (до 1,7%), каротин.
3.	Листки хаменерія вузьколистого (іван-чай)	Аскорбінова кислота, флавоноїди (камферол і кверцетин), пектини, слиз, дубильні речовини і органічні кислоти, залізо, мідь, марганець, молібден, бор.
4.	Трава деревію звичайного	Ефірні олії (хамазулен), флавоноїди, дубильні та гіркі речовини, органічні кислоти, фітонциди, вітамін К
5.	Квітки нагідки лікарської	Каротиноїди, смоли, слиз, гіркоти (календен), флавоноїди, саліцилова та яблучна кислоти, тритерпенові глікозиди, сапонін, фітонциди, цинк, мідь, молібден, селен.

Лікувальні властивості ромашки лікарської обумовлені наявністю у ній хамазулену та продуктів його редукції (прохамазулен та бісаболол), що діють протизапально . Флавоноїди (апигенін, апіїн) та кумарин (герніарин) даної рослини володіють вираженим спазмолітичним ефектом.

Корені алтеї лікарської є типовим представником лікарських засобів, що містять слиз. За вмістом активних речовин вони майже рівноцінні льону. У воді слизисті речовини, що містяться в корені алтеї, бубнявляють і утворюють характерні колоїдні системи, що вкривають

слизову оболонку тонким шаром, який запобігає подразненню. Це сприяє відновлювальним процесам, зменшує запальну реакцію.

Протизапальні властивості деревію звичайного пов'язані з дією ефірних олій, до складу яких входить хамазулен, відомий як активний протизапальний засіб.

Іван-чай володіє протизапальними та антиоксидантними властивостями. Застосовувати кипрей або іван-чай рекомендовано при запальних процесах в шлунку і появі супутніх симптомів. Іван-чай нормалізує травлення, покращує засвоєння поживних елементів, чинить бактерицидну та протизапальну дію. Це одне з небагатьох рослин, у якого практично немає протипоказів. Особливістю даної рослини є те, що вона не містить кофеїну, шавлевої чи пуринової кислоти, які негативно впливають на обмін речовин.

Комплекс біологічно активних речовин, що входить до складу квіток нагідки лікарської, чинить протизапальну, ранозагоювальну, бактерицидну, спазмолітичну і жовчогінну дію, прискорює процеси регенерації тканин.

Даний фітозбір має виражені протизапальні, протимікробні, спазмолітичні властивості, позитивно впливає на секреторну та моторно-евакуаторну функцію шлунка.

Таким чином, враховуючи вище наведені дані, запропонований фітозбір можна застосовувати для оптимізації базисних схем лікування хворих із підвищеною секреторною функцією шлунка в складі комплексної терапії.

ЛІТЕРАТУРА.

1. Ганич Т.М., Фатула М.І., Ганич О.М. Клінічна фітотерапія.-Ужгород, 2008.-301с.
2. Гродзінський А.М. Лікарські рослини. Енциклопед. довідник.-Київ.-1989.-541с.
3. Чекман І.С. Клінічна фітотерапія.-Київ.-2000.-510 с.

SUMMARY

THE USE OF HERBS COLLECTIONS IN COMPLEX THERAPY FOR PATIENTS WITH INCREASED GASTRIC SECRETORY FUNCTION

Bletska M.M., Hanych T.M., Svistak V.V., Hanych O.T.

The article analyses therapeutic action spectrum of herbs collections for patients with increased gastric secretory function.

МОЖЛИВОСТІ ФІТОКОРЕКЦІЇ ГІПЕРУРИКЕМІЇ

Блецкан М.М., Краснова А.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Вступ. Сечова кислота утворюється в організмі при розщепленні пуринових нуклеотидів. У випадку, якщо людина споживає багато продуктів, багатих пуринами, в організмі може утворитися надлишок сечової кислоти. Цей стан називається гіперурикемією. До продуктів, у

<p>ПРИНЦИПИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОЗБОРІВ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ СЕКРЕТОРНОЮ ФУНКЦІЄЮ ШЛУНКА Блецкан М.М., Ганич Т.М., Свистак В.В., Ганич О.Т.</p>	42
<p>МОЖЛИВОСТІ ФІТОКОРЕКЦІЇ ГІПЕРУРИКЕМІЇ Блецкан М.М., Краснова А.А.</p>	44
<p>МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІСЛАНДСЬКОГО МОХУ Блецкан М.М., Ляшина К.В.</p>	47
<p>ШИПИШИНА: СКЛАД, ДІЯ ТА ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ У ХВОРИХ НА ПЕПТИЧНУ ВИРАЗКУ ШЛУНКА ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ПОЄДНАННІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ Буздуган І.О.</p>	49
<p>КОГНІТИВНІ, ПСИХОЕМОЦІЙНІ ТА ГЕМОЦИРКУЛЯТОРНІ ПОРУШЕННЯ ПРИ КОМОРБІДНИХ АТЕРОСКЛЕРОТИЧНИХ УРАЖЕННЯХ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ТА СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ: МОЖЛИВОСТІ ФІТОТЕРАПЕВТИЧНОЇ КОРЕКЦІЇ Волошин О.І., Горевич С.С., Демчук О.Б., Бойко Б.В.</p>	52
<p>АСКОРБІНОВА, ОРГАНІЧНІ ТА ГІДРОКСИКОРИЧНІ КИСЛОТИ В <i>STELLARIA MEDIA</i> L. Воробець Н.М.</p>	56
<p>ОБҐРУНТУВАННЯ СКЛАДУ ФІТОПРЕПАРАТУ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРОВОЇ ФУНКЦІЇ Горчакова Н.О., Галкін О.Ю.</p>	58
<p>ЛІКАРСЬКІ РОСЛИН ЗАКАРПАТТЯ У ВІДНОВЛЕННІ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СПОРТСМЕНІВ Грига В.І., Грига І.В., Фортуна Р.С., Бернарда В.В., Ростока Л.М., Рейті Г.Е.</p>	60
<p>ГАЛЕНОВІ ПРЕПАРАТИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ЗАКАРПАТТЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ ТА ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ Грига В.І., Грига І.В., Бернада В.В., Ростока Л.М., Рейті Г.Е., Фортуна Р.С.</p>	63
<p>ФАРМАКОЛОГІЧНІ ЕФЕКТИ ВПЛИВУ ФІТОТЕРАПІЇ У ХВОРИХ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2-ГО ТИПУ НА ВУГЛЕВОДНИЙ ОБМІН Гряділь Т.І., Чопей І.В., Чубірко К.І.</p>	66
<p>ЧОРНИЦЯ ЗВИЧАЙНА (<i>VACCINIUM MYRTILLUS</i> L.) ЯК ЦІННА РОСЛИННА СИРОВИНА Данило С.І., Павліш Л.О., Тороній Л.О., Булеца Н.В.</p>	69
<p>ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ПРЕПАРАТІВ БАГАТОВЕКТОРНОЇ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ ДІЇ НА ОСНОВІ ШАВЛІЇ ЛІКАРСЬКОЇ Дорікевич К. І., Присташ Х. М., Гудзь Н. І.</p>	72

Наукове видання

Сучасні аспекти збереження здоров'я ЛЮДИНИ

Матеріали XII Міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції,
сан. "Квітка полонини", 12-13 квітня 2019 року
(с. Солочин Свалявського району)

За редакцією проф. Ганича Тараса Михайловича

Підготовка до друку: проф. Ганич Т.М.
Комп'ютерне опрацювання текстів: Скаканді С. І.

Підписано до друку 28.03.2019 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Ум.друк.арк. 24,64. Обл.вид.арк. 21,12
Зам. № 23. Наклад 300 прим.

Видавництво УжНУ «Говерла».
88000, м.Ужгород, вул.Капітульна, 18.
E-mail: goverla-print@uzhnu.edu.ua
*Свідоцтво про внесення до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року*

